

Elegant lyssætning af Taastrup bymidte

En omlægning af trafikken i Taastrup har gjort bymidten til et rart sted at handle. I de mørke timer tilfører belysningen gaden nyt liv

AF DORTE GRAM

Ombygningen af Køgevej i Taastrup er resultatet af en åben idekonkurrence udskrevet i 1998 af Høje Taastrup Kommune i samarbejde med Taastrup Erhvervsforening. Konkurrencen blev vundet af arkitektfirmaet Brix & Thornval. Udgangspunktet for konkurrencen var, at gaden skulle ændres fra at være en trafikeret regionalvej med 12.000 biler i døgnet til at være en attraktiv handelsgade primært på de gående trafikanters præmisser.

“Da gaden er 20 meter bred, og facaderne langs gaden ikke flugter, var der brug for et stærkt visuelt element, som kunne skabe en helhed. Vi foreslog derfor at indføre et boulevardmotiv i form af to træerækker i midten af gaden”, fortæller arkitekt Harald Thornval, Arkitektfirmaet Brix & Thornval.

Store dele af trafikken er nu ført uden om byen af de to omfartsveje Vesterparken og Østerparken. Køgevej er gjort til sivegade med en fartgrænse på 30 km i timen, og der kører i dag kun ca. 4.000 biler i døgnet. Den tidligere sideparkering i gaden er fjernet og erstattet med en skråparkering under træerne. Ombygningen er foregået i tre etaper. En af de byarkitektoniske ideer har været at få lagt en ny samlende belægning i byrummet strækkende sig fra husmur til husmur.

“Af hensyn til byrumsoplevelsen og svagtseende har vi valgt at arbejde med et stærkt grafisk mønster i belægningen - ganglinier er markeret af hvide betonfliser, som tegner sig tydeligt mod den

mørke granit, der strækker sig fra facade til facade uden store niveauspring”, forklarer Harald Thornval. Mønstret i belægningen viser også, hvor det er meningen, at man som fodgænger kan krydse gaden.

Ny gadebelysning

I valg af bænke, skraldespande og armaturer er der valgt produkter i et enkelt design og i enkle materialer. Gadens nye belysning består af to rækker armaturer, som står som lysende søjler ned langs gadens to facader. Spike, som armaturet hedder, er designet af Christian Hvidt for belysningsfirmaet Thorn & Jakobsson. Armaturet er tilpasset stedet. Lyspunktshøjden er fire meter i stedet for de tre meter armaturet oprindeligt var designet med. De 58 master står med en indbyrdes afstand på 20 meter, og armaturet er bestykket med 2 x 55W TC-L kompaktlystofør farve 830, hvilket vil sige, at

1. Gadens nye belysning består af to rækker armaturer (Spike), som står som lysende søjler ned langs gadens to facader. Lyspunktshøjden er ca. 4 meter.

2. På den nyanlagte plads foran Taastrup ret er der placeret to otte meter høje master med en "blomst" af projektører i toppen. Selve masterne brydes af lysende ringe med hvide lysdioder.

farvegengivelsesindexet ligger på mere end 83 Ra.

Dette giver en markant bedre lyskvalitet end de vejarmaturer, som tidligere belyste gaden. Gaden opfylder de belysningskrav, som Vejreglerne stiller til belysning af en vej i belysningsklassen E1. Visse steder står armaturerne meget tæt på facaden, og der arbejdes derfor i øjeblikket med at finde frem til en afskærmning af armaturet bagud, som kan benyttes på de steder, hvor beboerne i husene vil kunne blive generet af lyset.

Under træerne i gadens midte er der monteret en række Mica I nedgravningsspotter med 1 x 42W TC-TE EL kompaktlysstofrør. Spotsene er forsynet med en lamelafskærmning, som sikrer, at de ikke blænder, når de ses på afstand. I forbindelse med særlige steder i gaden f.eks. ved opholdspladser med bænke er der nedlagt lysende hvide brosten med hvide dioder på 0,8 watt. Der er i alt 68 lysende brosten.

Byens centrale plads

Foran Taastrup Ret, som ligger lidt tilbage trukket på Køgevej, indrettes en ny plads, som i fremtiden skal fungere som byens centrale plads.

Målet med indretningen af den nye plads er at skabe et smukt opholdssted og god plads til aktiviteter. For at gøre pladsen større er trærækken og gadebelysningen langs kørebanen på Køgevej afbrudt på denne strækning. Dermed skabes der en åben plads, som vil fremhæve det smukke gamle rådhus, hvori Taastrup Ret har til huse.

På den nyanlagte plads er der placeret to otte meter høje master med projektører i toppen.

"Masterne er specialdesignede efter inspiration fra bl.a. belysningsanlægget ved det olympiske stadion i Berlin. Mastetoppen udgøres af en "blomst" af projektører, og selve masterne brydes af lysende ringe med hvide lysdioder", siger Harald Thornval.

Projektørernes opgave er at belyse gaden og facaden på retsbygningen.

Der sidder syv projektører i de ene mast og seks i den anden. Som lyskilde er der anvendt 70 W HIT-metalhalogenlamper. På pladsen placeres et stort enkeltstående træ, som får en smuk skulpturel effekt. Det bliver et 22 år gammelt vingevalnøddetræ hentet på Fyn. Træet indgår om aftenen i pladsens kunstneriske belysning. Lyset kommer fra projektørerne i de to store lysmaster og fra fire

nedgravningsspotter. Lyset vil skifte med årstiderne, således at den bladfyldte krone og stammen om sommeren belyses både oppefra og nedefra, mens det om vinteren udelukkende vil blive belyst nedefra op mod grenstrukturen.

"Der er to up-lights til hver årstid. Om vinteren er lyset nedefra gult og om sommeren grønt", fortæller belysningskonsulent Lasse Kohrtz, Thorn & Jakobsson.

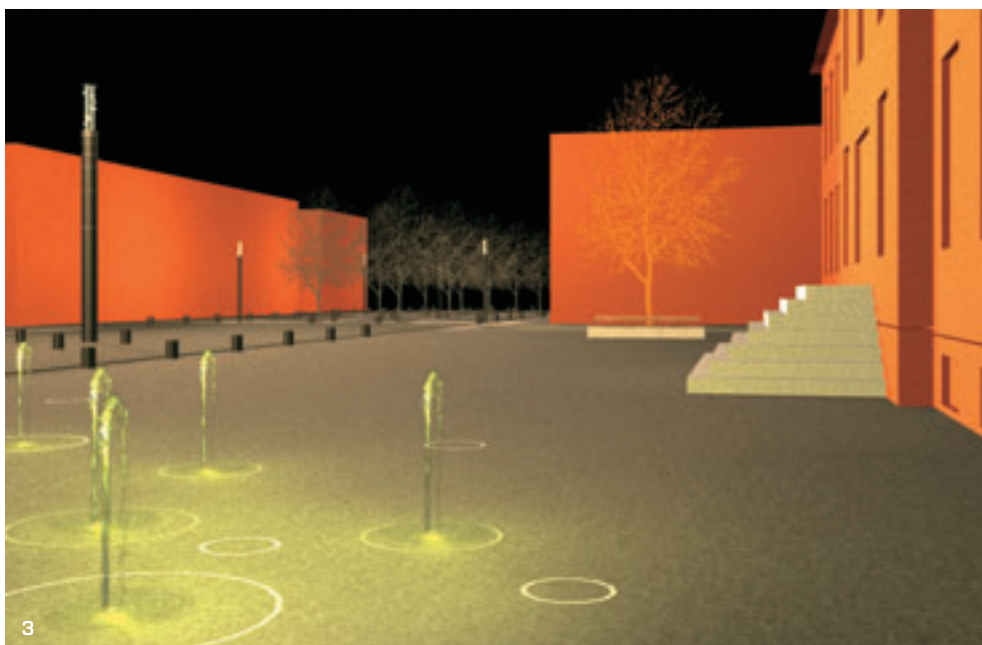
Lyskunst med hvide dioder

På pladsen etableres der et kombineret springvand og lys-skulptur i niveau med belægningen. Springvandet består af en række dyser, der sprøjter vand op i ca. en meters højde. Vandstrålerne belyses nedefra ved hjælp af fiberlys. På pladsen etableres der også en effektbe-

lysning bestående af en række lyscirker, som kan tændes og slukkes på skift, styret af et digitalt system. Lyset kommer fra LED-Flexbånd med i alt 230 hvide dioder, indstøbt i et valset stålprofil og indkapslet i klar epoxy. Dioderne kører med en strømforsyning på 10 volt og har en forventet levetid på 15 år.

“Da det ikke er muligt at få en DALI-styring til et 10 volt anlæg, har vi måttet skaffe styringsenheden fra Tyskland. Der er tale om DMX-styring, som gør det muligt at sænke og hæve lysstyrken på de enkelte ringe på pladsen uafhængigt af hinanden”, fortæller Lasse Kohrtz, Thorn & Jakobsson.

Den kunstneriske udsmykning er skabt i et tæt samarbejde mellem arkitekterne og billedkunstner Peter Holst Henckel. ■

3

Spike er både effektiv og dekorativ

Spike blev oprindeligt designet til promenaden foran E2's nye hovedsæde i Sydhavnen. Det er designet af arkitekt Christian Hvidt for Thorn & Jakobsson. Den oprindelige udgave har en lyspunktshøjde på ca. 3 meter, mens den udgave, der er anvendt i Taastrup har en lyspunktshøjde på 4 meter. Armaturet er cylindrisk med en mast og et armaturhoved, som går ud i ét. Diameteren er 180 mm. “Spike er udviklet ud fra et ønske om at skabe et armatur, som både er dekorativt og i stand til at opfylde de krav, der er til belysningsstyrken i områder, hvor der både er fodgængere og biler. Det er vigtigt at lyset kan styres derhen, hvor der er behov for det. Armaturhovedet er derfor udstyret med reflektorer, som retter lyset ned mod belægningen. Ligeledes kan en 120 graders afskærmende indsats, i lukket eller perforeret plade, placeres mellem reflektorer og polykarbonatrør”, fortæller Christian Hvidt.

Der er 23 reflektorer, som er hvide på oversiden og metalliseret på undersiden. Lamellerne sender hovedparten af lyset nedad mod belægningen. Spike er designet til kompaktlystofrør, som både i energimæssig henseende, og hvad angår lysfarve er et fornuftigt valg. Indkapslingen af reflektorerne i et polykarbonatrør betyder, at driftsomkostningerne til rengøring på det nærmest er lig nul, fordi regnen skyller evt. snavs af. Spike serien kan udvides med et lavere mastearmatur og en pullert.

4

Fakta:

Bygherre: Høje Taastrup Kommune
Arkitekt: Arkitektfirmaet Brix & Thornval
Kunstnerisk konsulent: Billedkunstner Peter Holst Henckel
Belysning: Thorn & Jakobsson og Osram.
Elinstallatør: BT-Installation

3. Computersimulering af den nye vand- og lyskunst på pladsen foran Taastrup Ret. Illustration: Arkitektfirmaet Brix & Thornval

4. På særlige steder i gaden f.eks. ved opholdspladser med bænke er der nedlagt lysende hvide brosten med hvide dioder på 0,8 watt.